

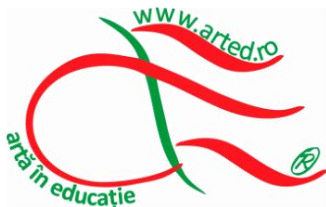
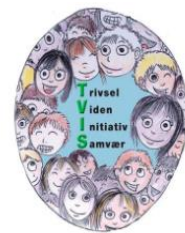

Metodebogen

Mobilt etisk laboratorium
Global gæstfrihed

RHIZO

VIA University
College

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Positionspapir.....	3
Identificering af nøglespørgsmål for det inkluderende miljø og elevernes og lærernes trivsel	4
Gæstfrihed i uddannelse	4
Eksponeringsmetoder	6
IO3.....	6
IO4.....	8
IO5.....	10
Casestudie 4: Skift i arenaer. Hvordan startes et semester.....	11
Casestudie 5: Understøttelse af skiftet fra en arena til en anden. Velkomstceremoni i Holstebro som sædvanlig og som en test.....	13
Repræsentativ video	14
Deling af vores vision med forskellige interessenter	14
Anbefalinger.....	18
MEL PARTNERE.....	20
Casestudie 1/ IO3	21
Ferdinand I	21
Casestudie 2/IO4	24
Casestudie 3/IO5	27
Casestudie 4/IO9	29
Casestudie 5/IO10	33
Vil du vide mere: Gratis download af værktøj.....	36
Litteratur.....	37

Indledning

Velkommen til vores metodebog. Vi håber, at denne vil inspirere dig i processen med at udvikle et gæstfrit fagligt miljø, der får folk til at føle sig hjemme.

Bogen er resultatet af et internationalt Erasmus+-projekt, der løber fra 2019 til 2022.

Uanset om du er lærer, pædagog, sygeplejerske eller har et job, hvor det forventes, at du kan skabe relationer til andre, er gæstfrihed relevant.

Etablering af et gæstfrit miljø kræver en form for eksponering, da gæstfrihed er et forhold mellem en "gæst og en vært". At finde ud af, hvordan man bliver opmærksom på mangfoldigheden og sammenhængen i disse roller, kræver mod.

I bogen kan du finde eksponeringsmetoder, der guider dig og dine kolleger ind i den udviklende proces.

Alt i denne bog kan printes gratis ud.

Positionspapir

Overigtsrapport

DET MOBILE LABORATORIEPROJEKT (MEL)

Om MEL-projektet

I vores **MEL projekt** ønsker vi at udvikle en værktøjskasse, der kan bruges af undervisere inden for alle uddannelsesområder, og som fremmer innovation, erfaringsdeling og knowhow mellem os i partnerskabet.

Formålet med vores projekt er at udvikle intellektuelle output, hvormed undervisere kan generere en ny måde at undervise og tænke på deres egen rolle som lærer. Denne måde at undervise på er baseret på eksponeringsmodeller og metoder. Både modellerne og metoderne **har til formål at fremme underviseres didaktiske og inkluderende kompetencer.**

Desuden har metoderne og modellerne til formål at skabe et rum for social inklusion og sigte mod at minimere frafaldet for studerende; dette inkluderer at reducere følelsen af ensomhed og fremmedgørelse blandt eleverne. Vi ønsker at investere og udveksle vores viden, færdigheder og kompetencer i dette projekt med kapacitetsopbygning. På denne måde **vil vores MEL projekt gavne enkeltpersoner, institutioner, organisationer og samfundet** som helhed ved **at bidrage til vækst og sikre lighed, trivsel og social inklusion i og uden for Europa.**

Vores MEL projekt vil udvikle en metodebog, som indeholder beskrivelser og en definition, der forklarer hvad MEL projektet handler om. I metodebogen er alle casestudiernes eksponeringspil samlet til gratis download. Metodebogen indeholder desuden topicards hvis formål er at fremme mere gæstfrie miljøer, ved at få dig til at reflektere og handle i praksis.

MEL-projektet blev kørt mellem september 2019- april 2022

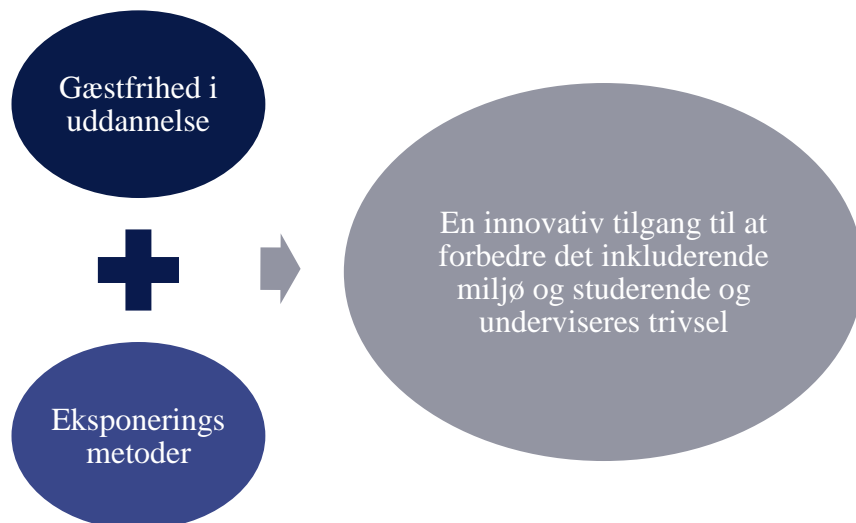

MEL WEBSITE
<https://en.via.dk/global-partnerships/erasmusplus-projects/global-hospitality>

Identificering af nøglespørgsmål for det inkluderende miljø og elevernes og lærernes trivsel

Mens vi forsøgte at få et omfattende overblik over, hvad der betyder noget i forhold til det inkluderende miljø i uddannelse, fokuserede vi vores opmærksomhed på at kortlægge en fælles forståelse af to hovedspørgsmål: Hvad er de mest almindelige former for *kreative og innovative eksponeringsmetoder*, der anvendes af undervisere på alle niveauer, og hvad er forbindelserne til pædagogik og etablering af en *fælles forståelse af begrebet gæstfrihed i uddannelse*.

Gæstfrihed i uddannelse

Når vi taler om *gæstfri pædagogik*, fokuserer vi generelt på at diskutere *strategier, der hjælper lærere og undervisere, med at gøre klasseværelset samt skolen og uddannelsen til et mere gæstfrit sted for eleverne og de studerende*. Som Marmon, 2008 og Jones, 2007 præsenterer, skal en "god vært" værdsætte eleverne og det perspektiv, de bringer til klasseværelset ved at være opmærksomme og lyttende. I denne rolle som "vært" har underviseren til opgave at åbne de studerende op for ideen om, at de har noget at tilbyde - at de ikke kun er modtagere af viden, men også skabere af denne (Marmon, 2008). Det kræver mod i relationen mellem studerende og undervisere og en ny måde at anskue klasserummet og de studerende på. Gæstfrihed er en praksis, der opbygger fællesskaber.

I MEL-projektet ser vi gæstfrihed som en sum af flere socio-følelsesmæssige færdigheder, (fleksibilitet, tilpasningsevne, empati, omsorg, venskab, kommunikation osv.) som fra vores perspektiv er en vigtig del af en uddannelse. Med disse udviklede færdigheder kan du som underviser lave en uddannelse, og et trygt og sikkert klassemiljø, hvor alle føler sig velkomne og sikre, både studerende og undervisere.

I et rum, hvor du føler dig accepteret, tillader du dig selv at være dig selv med dine ressourcer og grænser, du tillader dig selv at udforske uden frygt for konsekvenser, hvilket letter processen med naturlig udforskning, som ligger til grund for læring.

Gæstfrihed betyder, at du er gæstfri over for alle, ikke kun for de undervisere eller studerende, du kender og holder af, men også for de ukendte personer eller studerende, du er mindre i kontakt med. ***Gæstfrihed er ubetinget og gensidigt*** i den forstand, at – gæstfrihedens mysterium ligger i, at vi skal have en gensidig respekt blandt partnere/ligestillede. Uddannelsesleder og undervisere byder studerende velkommen på uddannelsen. I undervisningen byder underviseren ligeledes de studerende velkommen med åbne arme. Undervisere og studerende skal sammen finde en måde at imødekomme forskellige krav og forventninger på. Denne 'gæstfrihedslov' henviser til aftaler, som undervisere og studerende indgår med hinanden for at få undervisningen og studiemiljøet til at fungere.

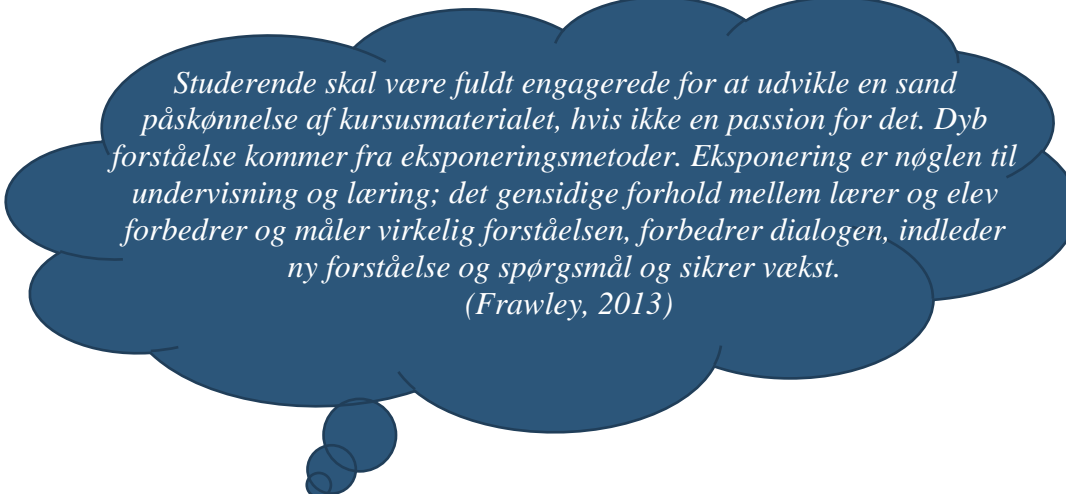
Gæstfrihed betyder ikke, at der ikke er nogen regler eller aftaler... Disse skal formes i forhold til rum, ressourcer, relationer, roller, forpligtelser og identitet (Pohl, 1999).

Eksponeringsmetoder

Når vi taler om eksponeringsmetoder, viser forskning os, at vi generelt henviser til aktiviteter som rollespil, simulering, narrativ skrivning og forståelse, erfaring med metafor eller teater og studerende/undervisere præsentationer. Det overordnede mål er at udvikle æstetisk forståelse, at reflektere over identitet og hvordan man definerer "sig selv" og at engagere sig i udviklingen af forholdet mellem undervisere og studerende i eksponeringsprocessen og ikke på selve eksponeringen (Nielsen et al, 2022)

Rollespil og simulation kan forbedre deltageres kompetencer. Det er vigtigt at deltagerne reflekterer over deres egen deltagelse. Når rollespil bliver levende, kan det indebære, at deltagerne bliver rørt og bevæget følelsesmæssigt og med deres egne følelser. Undersøgelser viser (Nielsen et al, 2022) at effekten af rollespil er betydelig, og deltagerne giver udtryk for, at selvom de føler sig utrygge ved rollespilsformen, mærker de forandringen i sig selv.

*Studerende skal være fuldt engagerede for at udvikle en sand påskønnelse af kursusmaterialet, hvis ikke en passion for det. Dyb forståelse kommer fra eksponeringsmetoder. Eksponering er nøglen til undervisning og læring; det gensidige forhold mellem lærer og elev forbedrer og måler virkelig forståelsen, forbedrer dialogen, indleder ny forståelse og spørgsmål og sikrer vækst.
(Frawley, 2013)*

IO3

Casestudie 1: Det inkluderende miljø. Sådan føler du dig hjemme

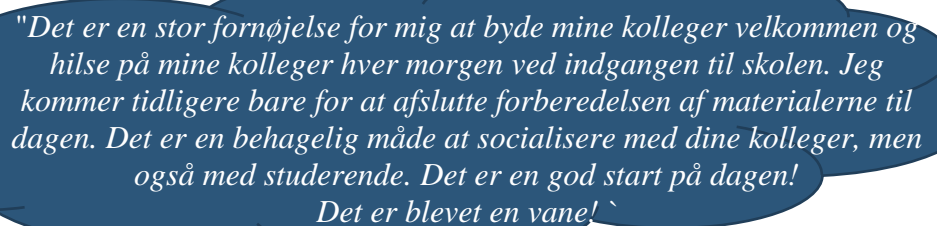
Et mål med dette projekt består i at forsøge at give et samlet overblik over relevant forskning vedrørende fremkomsten af forskellige former for kreative og innovative eksponeringsmetoder, der anvendes af undervisere på alle niveauer. Derfor udviklede vi en række casestudier for at hjælpe os med at udforske et fænomen med gæstfrihed i skolerne gennem en række perspektiver for at afsløre flere facetter af, hvad der virkelig betyder at være gæstfri, og hvordan kan skolen introducere og forbedre denne praksis i deres daglige skoleliv. MEL-projektet tog en seriøs tilgang til at designe og gennemføre en række aktiviteter, der sigter mod at udvikle trivsel i skolen gennem gæstfrihedsperspektiver. En række bedste praksisser i

form af casestudier blev udviklet og implementeret i løbet af projektet. Sådanne eksempler implementeret af Ferdinand School i Rumænien er aktiviteten kaldet "Morning Greeting / Hello". Baseret på det faktum, at det er meget vigtigt, hvordan vi starter vores dag, betragter vi det som en hilsen, den lille gestus, men med en enorm betydning for den, der tilbyder den, men også for den, der modtager den. Hvordan kan en hilsen gøre et sted til et område med harmoni, komfort og velvære? Hvordan kan en enkel hilsen gøre vores dag smuk og give os den energi, vi har brug for til hele dagens arbejde? Hvordan kan en hilsen forbinde folk i en gæstfri atmosfære og få dem til at føle sig hjemme?

Det er på den ene side en eksponeringsmetode, til at praktisere gæstfrihed med udgangspunkt i empati, smil, åbenhed i forhold til dem omkring, samarbejde og godt humør, og på den anden side en kreativ metode ved den måde, den blev anvendt på.

For yderligere at undersøge den sande betydning af denne metode stillede vi nogle spørgsmål under et semistruktureret interview (til lærere, studerende, forældre, administrativt personale) om velkomstceremonien om morgenen: *'Hvad repræsenterer 'hilsenen' (hej) om morgenen for dig?/ Hvad følte du/ Hvordan var det for dig at blive mødt hver morgen i forskellige stilarter?/ Efter din mening, hvilken slags effekter havde hver hilsenstil om dig og om andre?/ Hvordan vil du gerne hilses på i fremtiden, når du kommer i skole?'*

Resultaterne viser os, at denne metode er med til at skabe den følelse af tilhørsforhold blandt lærere og elever. Dette understreges for det meste gennem stemmen fra en respondent, der var enig i, at:

*"Det er en stor fornøjelse for mig at byde mine kolleger velkommen og hilse på mine kolleger hver morgen ved indgangen til skolen. Jeg kommer tidligere bare for at afslutte forberedelsen af materialerne til dagen. Det er en behagelig måde at socialisere med dine kolleger, men også med studerende. Det er en god start på dagen!
Det er blevet en vane! "*

Inputtet til denne metode var positivt, og aktionerne viste, at **'Morning Greeting'-metoden har bidraget væsentligt til udviklingen af gæstfrihed i skolen.** Tillidsfulde relationer er blevet udviklet og styrket både mellem forældre og elever, forældre og lærere samt lærere og elever, som det fremgår af denne erklæring:

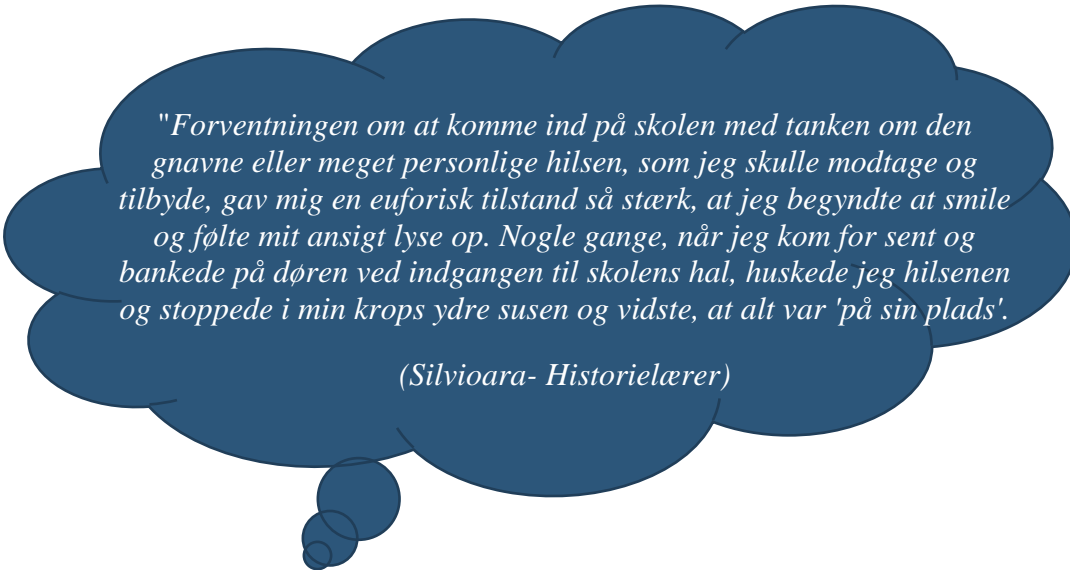
'Glæden hos de børn, der kommer for at kramme dig, for at hilse på dig, for at dele den kringle, de har med dig, for at beundre dine negle eller hvordan du er klædt. Det er det øjeblik, hvor kun han eller hun betyder noget, men også det øjeblik, hvor han eller hun bliver lyttet til. Det er vores øjeblik, af lærerne, hvor vi kan tale om os selv. Det er vores

pusterum. Det er mit øjeblik, hvor jeg er ladet med energi og kærlighed. Det er vores fredelige øjeblik, hvor det kun er os og ingen andre! Det er den del af dagen, hvor vi deler, hvad vi har gjort, eller hvad vi vil gøre.

Alt i alt: Gæstfrihed handler om at alle på en skole er smilende og venlige og deler ideer og følelser som i en familie, der støtter hinanden og lever i en sammenhæng, der fremmer personlig og faglig udvikling af hver enkelt.

Ændringer optrådte også i forholdet mellem lærerne og den administrative del af skolen, vi begyndte at kommunikere mere, vi indså, at vi er vigtige i skolen og i forholdet til børn, som en lærer svarede:

"Forventningen om at komme ind på skolen med tanken om den gnavne eller meget personlige hilsen, som jeg skulle modtage og tilbyde, gav mig en euforisk tilstand så stærk, at jeg begyndte at smile og følte mit ansigt lyse op. Nogle gange, når jeg kom for sent og bankede på døren ved indgangen til skolens hal, huskede jeg hilsenen og stoppede i min krops ydre susen og vidste, at alt var 'på sin plads'.

(Silvioara- Historielærer)

IO4

Casestudie 2: Det gæstfrie miljø. "Hvordan at møde den anden som den anden"

Under dette casestudie fokuserede projektet på at forsøge at forstå, hvad betyder et gæstfrit miljø, og hvordan man holder en åben tankegang, mens man møder andre mennesker. Forsøger at få så mange svar som muligt på spørgsmålet "*Hvordan man møder den anden som den anden*" blev en række aktiviteter udviklet af RHIZO School i Belgien. Formålet med aktiviteterne var at indsamle så mange data om gæstfrihed ved at invitere lærerne til at reflektere over dette fænomen. Efter denne undersøgelsesproces opstod en række ideer og er relateret til nogle retningslinjer, som enhver lærer skal følge for at fremme et inkluderende skolemiljø, hvor mødet med nye mennesker ses som et øjeblik af glæde og nysgerrighed i at opdage, acceptere og forstå, at vi alle er forskellige, men lige i rettigheder.

Derfor lægger MEL-projektet vægt på følgende anbefalinger:

- ❖ Ingen påtrængenhed, ingen obligatorisk dans, fordi ikke alle kan lide det.
- ❖ En neutral første skoledag
- ❖ Placer navnekort, så eleverne ved, at de er ventet.
- ❖ Speed dating i klasseværelset, så alle ved noget om hinanden ved udgangen af den første skoledag.
- ❖ Randomiser grupperne. Ikke de første 2 timer, men på den måde kan de studerende, der ikke kender nogen på forhånd, også lettere skabe kontakter.
- ❖ Hold en klassesdag efter en måned. Alle kender hinanden lidt bedre, og tøven er væk. På den måde dukker der andre ting op end på første skoledag/uge.
- ❖ Spil spillet 'cross the line' i løbet af de første skoledage, men med 'lettere' valg (f.eks. Chips og slik).
- ❖ Stil 'cirkel' spørgsmål. I sidder alle i en rundkreds, og hvis I ikke vil svare, sætter I jer lidt tilbage, så det er tydeligt for alle, at I ikke ønsker at svare eller tale. Som klassementor kan du vende tilbage til dette individuelt med eleven bagefter.
- ❖ Stil spørgsmålet på en før udsendt tilmeldingsblanket: "*Hvad forventer du af en første skoledag?*"
- ❖ Klarhed over, hvor eleverne skal være på første skoledag.
- ❖ Fortsæt med at vise interesse for eleverne, også i løbet af skoleåret.
- ❖ Hvis underviser og studerende ikke klikker, accepteres dette.
- ❖ Som studerende har du ret til at opføre dig forskelligt i forskellige situationer.
- ❖ At holde spejlet op for sig selv som lærer, er det bare mig?
- ❖ Spørg klassen, om der er noget galt, hvis du har en fornemmelse af, at det ikke virker.
- ❖ Gæstfrihed er ikke det samme som at give alle deres vilje.
- ❖ Gæstfrihed forsøger at nå ud til alle (klasseværelset opleves som meget nyttigt).
- ❖ Går vi nogle gange ikke for dybt? Tænker vi ikke nogle gange for meget/for langt? Der plejede at være mindre frafald, fordi der blev lagt mindre vægt på alt.
- ❖ Som underviser kan du også skabe et bånd de studerende ved at fortælle noget om dig selv, inden for dine egne definerede grænser.
En metode, der blev brugt i projektet, var Bargna Card Game, der betragtes som en eksponeringsmetode. Målet er, at inden for de sikre rammer af spillet at fremkalde følelser, der opleves, som når nogen kommer ind i et mærkeligt miljø og ikke længere forstår det hele så godt. Metoden består i at opdele lærerne i grupper. Hver gruppe får et sæt kort og spiller det samme spil. Spillet forklares gruppe for gruppe og spilles i 10 minutter. Herefter er der en ændring i gruppens sammensætning. Under spillet er ingen tale dog tilladt, kun ikke-verbal kommunikation er tilladt. Det vigtigste skridt var at reflektere over deres følelse ved hjælp af udløsende spørgsmål som: 'Hvilke problemer stødte du på under spillet, og hvordan løste du dem?/ Hvordan havde du det med det?/ Arbejdede du godt i gruppen? Hvordan var dit input? /

Observerede du de andre godt, og hvad opdagede du? / På hvilke værdier var du opmærksom på i denne situation? Med andre ord: Hvad gjorde det vigtigt for dig / hvad gjorde forskellen for dig?

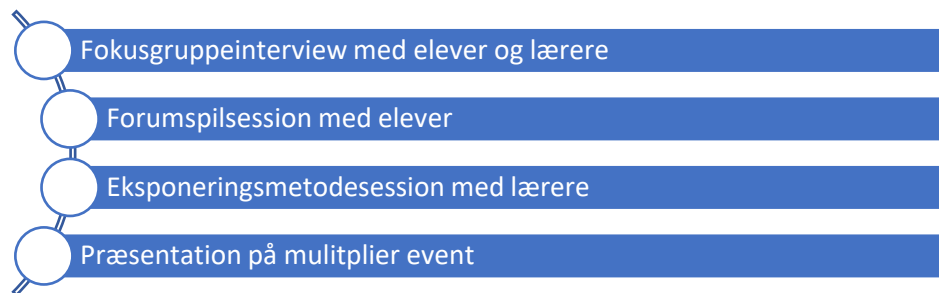

IO5

Casestudie 3: Det inkluderende orienterede miljø. Sådan etableres studiegrupper.

Formålet med dette casestudie er at fange essensen af studiegrupper, og hvilke roller spiller det i udviklingen af et mere inkluderende orienteret skolemiljø. Under rollespilssessionerne vil vi forsøge at indkredse de mekanismer, der opstår i dannelsen af og arbejdet i studiegrupper. Denne erfaring vil give dem en førstehåndsoplevelse af de mekanismer, der er i spil, og dermed øge undervisernes muligheder for at gribe ind på en mere frugtbar måde.

Tidslinjen for casestudiet består af følgende trin:

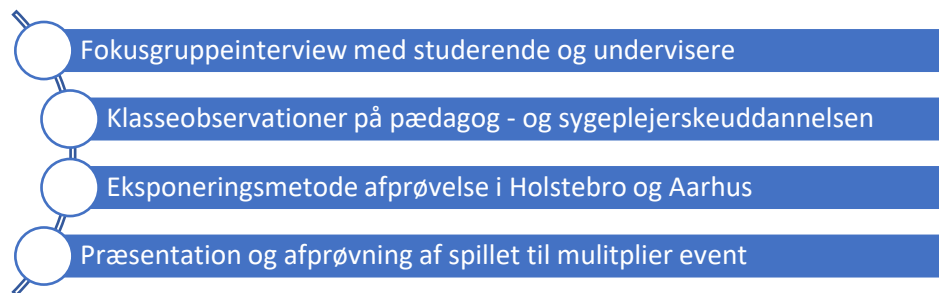
Resultaterne viste os, at kortere tid i studiegruppen er lig med en bedre chance for at inkludere uproduktive medlemmer. Desuden giver det at være i forskellige studiegrupper en bedre chance for at lære flere mennesker at kende og arbejde sammen og dermed få ny viden om sig selv. Andre anbefalinger går på, at lærerne skal udfordre eleverne til at vælge nye personer at arbejde sammen med, og det faktum, at grupper til eksamen skal være studerende lavet af interesse for, mens grupper for temaer eller studieprodukter kan være elevlavede eller lærerlavede.

Casestudiet viser også, at eleverne handler ud fra forudfattede ideer om hinanden, som de laver i det første år af forløbet. Det fører til to ting. Først: Det er svært for de studerende med et dårligt ry at ændre det, og for det andet: Vedligeholdelsen af gæstfriheden i studiegrupper på det første år er vigtigt for at forhindre de forudfattede ideer.

Casestudie 4: Skift i arenaer. Hvordan startes et semester

I casestudie 4 – ”Skift i arenaer, hvordan startes et semester”, er der gennem et tværprofessionelt samarbejde, blevet foretaget klasseobservationer og interviews med studerende og undervisere på henholdsvis pædagog – og sygeplejerskeuddannelsen i Holstebro Danmark. Dette både før og efter testperioden fra 2020-2021. Omdrejningspunktet for empiriindsamlingen var en afsøgning af, hvad der kendetegner den gode semesterstart, samt hvilke følelser der er på spil i dette møde, dette både fra et studerende og underviserperspektiv.

Vi forventer, at dataene kan fungere som inspiration til professionelle, som ønsker at få studerende til at føle sig hjemme i studie – og undervisningsmiljøet.

Formålet med casestudiet er at opfinde/producere/generere en eksponeringsmetode, som kan gøre undervisere bevidste om og i stand til at reflektere over de følelser og forsvarsmekanismer, der kan opstå i samspillet mellem undervisere og nye studerende.

Fund: De studerende finder semesterstarten hård, angstfremkaldende, akavet og speciel. Atmosfæren i klasselokalet og sociale relationer til medstuderende betyder meget for oplevelsen af at føle sig hjemme. De studerende mener selv, at de har ansvaret for deres trivsel på holdet og uddannelsen generelt. Småsnak med sidemanden, grin og interne jokes er for de studerende en måde, hvorpå de plejer deres sociale relationer i klassen og er forbundet med en oplevelse af at høre til og være inkluderet. Relationen til underviser er ikke nær så betydningsfuld som den relation, de studerende har til hinanden. Ikke desto mindre har relationen til underviser betydning for deres trivsel på holdet, og de studerende vil gerne ses, høres og anerkendes af deres undervisere. De studerende ønsker, at deres underviser kender deres navne og kan huske ting om dem, som de tidligere har fortalt. De studerende føler sig mere hjemme og trygge i klasserummet, når undervisere sætter sig selv i spil. De studerende vil gerne vide mere om, hvem deres undervisere er.

Blåt tema: Undervisere føler sig mere på ved semesterstart end på andre tidspunkter af semesteret. Undervisere finder semesterstart spændende, sjovt og fagligt udfordrende. Nyansatte undervisere oplever i højere grad

at være særligt på, hvorimod undervisere med flere års erfaring er knap så sårbare. Undervisere sætter på forskellig vis sig selv i spil. Nogle undervisere mener at det er okay at bruge sit private selv, andre undervisere ville ikke inddrage sig selv privat. Der var konsensus om, at det er godt som underviser at vise, at man er et menneske. Undervisere opmuntrer således til fejlkultur ved semesterstart.

Grønt tema: Undervisere kan mærke tvivl, sårbarhed, ensomhed og utryghed både før og under mødet med de studerende. Det kan være hårdt, grænseoverskridende og kræve mod at træde ind til et nyt hold ved semesterstart. Undervisere føler sig som værter i faget og som gæst i klasserummet. Undervisere fortalte, at følelsen af at være vært i faget fra deres perspektiv skal ses som et udtryk for at ønske at fremstå professionel. Gæsterollen træder frem, fordi undervisere på lige fod med de nye studerende søger øjenkontakt og interaktion.

Analysestrategi: Efter halvandet år med indsamling af data på sygeplejerskeuddannelsen og PH svarende til i alt 6 observationer og 12 interviews påbegyndtes analysefasen. En stor mængde data, som løbende var transskriberet, blev printet ud den dag, vi påbegyndte analysefasen. For at skabe overblik blev al materiale læst igennem for at der kunne blive dannet en helhedsforståelse. Herefter påbegyndte vi en fælles induktiv analyse ved at kategorisere data i meningsindhold og dannede kondenserede meningsbærende udsagn. Vi tematiserede dataene i mønstre, som vi identificerede gennem fortolkning og rekontekstualisering og kodede dataene i følgende 2 kategorier: De studerende og underviserne. Dernæst kiggede vi efter, hvordan besvarelsene vedr. emnerne: Den gode start, at føle sig hjemme samt følelser og forsvar trådte frem i informanternes besvarelser.

Mentaliseringsspillet: Spillet består af en begrebsafklaring, et regelsæt samt 12 cases og spørgsmål, som alle er skabt på baggrund af førnævnte fund, som trådte frem i analyseprocessen. Formålet med spillet er, at undervisere gennem samtaler ud fra spørgsmålene og casene i spillet eksponeres for egne følelser, reaktioner og forsvarsmekanismer, som opstår i mødet med nye studerende. Samtidig eksponeres spillerne for andre underviseres tilgange og reaktioner. Hensigten er, at eksponeringen bidrager til en bevidstgørelse om, hvordan vi selv og andre strukturerer og agerer i mødet med nye studerende. Det er således ikke hensigten, at spillet skal være dikterende, formanende eller retningsanvisende. Men spillet må gerne bidrage til, at deltagerne eksponeres på en måde, der fører til en mentalisering, som underviserne kan vælge at assimilere ved modtagelsen af nye studerende.

**Casestudie 5:
Understøttelse af
skiftet fra en
arena til en
anden.
Velkomstceremoni
i i Holstebro som
sædvanlig og som
en test.**

I Holstebro er det almindeligt, at nogle skolebørn skifter fra en skole til en anden, fordi ikke alle skoler i Holstebro underviser i de højere klasser. Normalt skifter børnene skole mellem 6. og 7. klasse og nogle først når de starter i 8. klasse. Denne ændring af den sociale arena sker i en sårbar alder i børnelivet, og det kompliceres af, at ikke alle børnene vil være nye i klassen/arenaen - der vil være nogle gamle børn, for hvem de nye børn forstyrrer den sociale struktur, de kender, og nogle nye børn fra forskellige steder, der skal inkluderes i den nye arena. Undersøgelsen fokuserer på velkomstprocedurerne - hvordan man får de nye børn til at føle sig velkomne og skaber en positiv og læringsvenlig social struktur og miljø i klassen.

Casestudiet forsøger at svare på følgende spørgsmål: Hvordan sikrer pædagoger/lærere, at alle føler sig velkomne? Og hvordan kan pædagoger/lærere overføre denne viden til nye lærere/pædagoger for at sikre lige høje standarder for gæstfrihed fra år til år med skiftende lærere, der har ansvaret for de nyankomne elever? Tvis skole afprøvede metoder fra Case study 1. Resultatet af aktionerne vil være en forbedring af elevernes oplevelse af at føle sig velkommen på skolen og til online undervisning.

Verdens bedste klasse

Vi har undersøgt, hvad det vil sige at være i "Verdens bedste klasse". Alle lærere, der er tilknyttet eleverne i 8. klasse, er involveret, men det er eleverne, der har hovedrollen i at definere, hvad der skal til for at have verdens bedste klasse i undervisningen, i fritiden og som klassefællesskab i fritiden. Vores undersøgelse viser at det er vigtigt, at det er undervisere, der faciliterer denne proces.

Telefonopkaldet "Hvordan har du det lige nu"?

Case Study 5 blev som alt andet i verden udfordret da Corona-Pandemien tilbage i 2020 gjorde sit indtog. Pandemien sendte klassen hjem til online undervisning, som foregik på Teams. Derfor har Case Study 5 omdrejningspunkt vedr. de sociale medier, særligt fokuseret på at undersøge hvordan man fra et lærerperspektiv kan skabe trygge læringsmiljøer online, hvor eleverne samtidig med at de lærer noget, også føler sig set som en del af fællesskabet og tryk i den nye online undervisning.

Under hjemsendelsen observerede lærerne at mange af elevernes adfærd ændrede sig. Elever som før hjemsendelsen var udadvendte, empatiske og opmærksomme på hinanden, aktive deltagende i undervisningen, trådte pludselig generet frem bag deres skærme hjemme på værelserne. Mange agerede som var de bange for at blive udstillet. Lærerne havde et stort arbejde med at få eleverne til at tænde for deres webkameraer, fordi

flere og flere af eleverne slukkede dem undervejs. Eleverne udtalte efterfølgende under fokusgruppeinterviewsne: *”Jeg sad hele tiden og kiggede på mit eget billede, og jeg blev enorm utryk når jeg kunne se nogen af mine klassekammerater grine på skærmen, eller sidde med deres telefon, for så tænkte jeg med det samme, at de skrev en besked om mig, til hinanden, om et eller andet jeg havde gjort eller sagt”* (Uddrag fra interview 1, 2021).

Overførbarhedspotentialet, vi forventer, vil være at øvrige skoler med klasseskift i overbygningen kan få glæde af undersøgelsens resultater.

Repræsentativ video

Videoen fokuserer på metoder og tilgange til at få børn til at føle sig hjemme og lægger vægt på god praksis, der kan gøre en forskel og kan implementeres i andre skolemiljøer. Formålet med videoen er at vise, hvordan der i løbet af **MEL projektet** blev brugt forskellige interaktive metoder til at øge gæstfriheden med vægt på samarbejde mellem børn og lærere og præsentere måder at udvikle deres kreativitet på gennem aktiviteter som: drama, foto, film, sport, dans, videnskab, havearbejde og så videre. De anvendte metoder vil tilskynde eleverne til at arbejde sammen, til at svare tilstrækkeligt på forskellige udfordringer og til at udtrykke deres følelser og ideer i ikke-formelle aktiviteter.

Inden for **MEL projektet** betyder begrebet **gæstfrihed at skabe et sted, hvor børnene let kan føle, at det er deres eget sted, det er derfor, vi kæmper for, at vi fra det øjeblik, de træder ind i vores gård, skaber et varmt rum for hver af dem.**

De objekter, vi laver, dansen og teatershowet, er bare midler, hvorigennem vi guider hvert barn til at forstå og acceptere de nye følelser, de står over for sammen med denne nye oplevelse.

Filmen vil fokusere på de ting, vi lærte under MEL-projektet i rækkefølge af, hvad skal vi gøre som lærere, så børnene føler sig hjemme.

Videoerne er tilgængelige på: <https://en.via.dk/global-partnerships/erasmusplus-projects/global-hospitality>

Deling af vores vision med forskellige interessenter

I løbet af dette projekt udviklede vi flere ’multiplier events’/konferencer. Det første arrangement var i Durău, Rumænien, den 23.-25. oktober 2020. Formålet med konferencen var at præsentere Erasmus+-projektet "Det mobile etiske laboratorium" for de 60 rumænske lærere fra hele landet. Ved at gennemføre dette projekt ønskede vi at skabe et sæt instrumenter, der vil fungere som innovative måder at undervise på. Hovedmålene med disse aktiviteter var at frembringe og øge vigtigheden af gæstfrihed i vores

lærerværelse, klasseværelser og skolesamfund og også at skabe et miljø, hvor alle føler sig velkomne. Efter oplægget deltog vi i en workshop, hvor lærerne havde mulighed for at deltage i grupper på 25 medlemmer. Under workshoppen diskuterede og omsatte vi metoder til at hilse på alle, der kommer ind på skolen: børn, forældre og besøgende. Hver af lærerne på vores skole gav eksempler på forskellige og innovative måder at hilse på og aktiviteter, der kan tjene som middel til at skabe et indbydende og harmonisk samfund.

*Det var interessant at bemærke, at vores lærere følte behov for at beskrive de følelser og følelser, de havde, ved at øve disse hilsemetoder og også de måder, de overvandt deres egne fordomme på denne måde. Endelig kom alle til den konklusion, at det **ikke er en let opgave at være udsat og sårbar foran andre mennesker (enten børn, forældre eller andre medlemmer af vores skolesamfund), og ikke mange mennesker kan gøre det. Det kræver meget styrke for at normalisere og udføre disse nye skikke, så du gør dem til en daglig rutine.***

*Desuden diskuterede vores lærere ideen om, at det **ikke altid er let at være gæstfri, energisk og altid have et smil på dit ansigt foran dine elever eller dine kolleger. Der er dage i vores liv, hvor vi har bekymringer og problemer derhjemme, men selv i disse situationer er det vigtigt at tale ærligt og forsøge at normalisere at tale om disse problemer med andre. Disse situationer hjælper os med at forstå, at vi alle er mennesker, der står over for alle mulige udfordringer hver dag.***

Vores workshopdeltagere forstod vigtigheden af at skabe trygge rammer, hvor børnene inddrages og motiveres til at lære. Når børnene bliver budt velkommen med god energi, entusiasme, kærlighed og åbne arme, føler de sig trygge og accepterede, og de ved, at de er et sted, hvor de kan begå fejl og prøve igen, de kan vokse og udtrykke sig frit. Vi mener, at dette også vil hjælpe børnene, hvis de skifter skole, hvor de i overgangen kan føle sig sårbare og skrøbelige.

Der var også et vigtigt aspekt, vi diskuterede under workshoppen, som er at opbygge et sammenhængende fællesskab af lærere, et indbydende lærerværelse, hvor hver lærer (nybegynder eller erfaren) føler sig sikker på at udtrykke deres tanker uden frygt for at blive dømt og også at begå fejlene, hvilket vil hjælpe dem med senere at udvikle sig i deres professionelle karriere. Deltagerne tog nogle af de ideer, der blev præsenteret i workshoppen, som var tilpasset de specifikke situationer på deres egne skoler. Det er vigtigt at nævne, at onlineundervisning ikke afskrækkede os, fordi vi gør vores bedste for at skabe et venligt, imødekommende og sjovt miljø for vores børn og kolleger. Vi oplevede en masse nye metoder til hilsen og opvarmning, og vi forsøgte at gøre dem så afslappende som muligt.

Deltagerne begyndte at forstå, at forandringen kommer indefra, og det første, vi alle skal gøre, er at være villige til at tage det første skridt og skabe et venligt miljø. At acceptere andres fejl og kvaliteter, være involveret i at opretholde et sikkert arbejdsmiljø i personalerummet og være aktiv i alle uddannelsesaktiviteter vil føre til sunde ændringer i hvert lærerrum. Når de har taget dette skridt, vil lærerne føle sig bedre tilpas, arbejde bedre, dele deres tanker og erfaringer, og deres samarbejde vil også hjælpe dem med at håndtere vanskelighederne ved at løse vanskelige situationer alene. Denne venlige atmosfære i lærerværelset skal også findes på rektors kontor, sygeplejerskens kontor, administrationen og selvfølgelig i klasseværelset med børnene og deres forældre. På denne måde kan vi skabe et kompatibelt samfund, der er klar til at respektere forskellene mellem mennesker og også et magisk sted, hvor alle ses og høres, hvor alle føler sig værdsat og føler sig som hjemme.

Vi mener, at det ikke kun er gavnligt for vores projekt at dele disse eksempler på god praksis, men også for os, fordi vi på denne måde kan forstå, om vores aktiviteter kan gøres mulige eller ej på andre skoler. Den oplevelse, vi havde på ArtEd, samlede smukke mennesker, der er optaget af deres skolars miljøvækst. Nogle strålende ideer kom frem i dette projekt, som fik lærerne til at forstå, at de er det vejledende lys, der er nødvendigt i deres skoler.

Den anden Multiplier Event fandt sted i Durău, Iași den 19. marts 2022. Formålet med dette møde var at omsætte de eksponeringsmetoder, der blev udviklet under casestudie 1, 2, 3 og 4.

Under workshopperne har 80 lærere over hele Rumænien fået indsigt i, hvordan de kan bruge de udviklede værktøjer i dette projekt til at reflektere over deres pædagogiske praksis. Den feedback, der blev modtaget fra deltagerne, på den anden dag af Multiplier Eventen var yderst positiv, hvilket tyder på, at alle aktiviteterne var relevante for deltagerne i deres daglige aktiviteter, men også for deres kontinuerlige personlige udvikling. De var enige om, at spillene både kan bruges til at arbejde med lærere, men også tilpasses til at arbejde med børn.

Deltagende undervisere understregede efter workshopkens afslutning, at spillene og øvelserne, som er udviklet i dette projekt, kan ses som en invitation til at reflektere over følelser som lærere, der forbereder deres klasseværelser til at byde eleverne velkommen. Desuden afspejler kortene de skolerealiteter, der gælder både i belgiske, rumænske og danske skoler og uddannelser. Dette input får os til at tro, at den uddannelsesmæssige virkelighed er ens i hele Europa.

Anbefalinger

Uddannelsesverdenen ændrer sig. Der er mere fokus på at lære interpersonelle færdigheder, på at være fleksibel og klar til at håndtere situationer og problemer. Efterhånden som verden forandrer sig, er undervisere nødt til at tilpasse sig de studerendes læringsforudsætninger, så der i fremtiden kan skabes ordentlig uddannelse for alle, hvor uddannelser er mere gæstfrie og imødekommende overfor alle elever. Der er et presserende behov for innovative metoder til at forbedre trivsel og social inklusion, hvilket kalder på videreuddannelse til lærer og undervisere.

Gennem MEL-projektet vil vi gerne øge bevidstheden om de mange aspekter, som vi mener er afgørende for at **understøtte personlig vækst blandt undervisere, hvor selvrefleksion og mentalisering vil fremme mod og robusthed**. For det første skal undervisere udvikle empati, kreativitet, effektiv kommunikation og aktiv lytning for at etablere et gæstfrit miljø i klassen. *En gæstfri holdning vil fremme elevernes 'hjemmefølelse', hvilket er første skridt i retning af at skabe et rum for social inklusion og mindske følelsen af ensomhed og fremmedgørelse blandt eleverne.*

For det andet *skal undervisere undersøge deres egen rolle i undervisningen, og vi mener, at de/vi har brug for støtte til at finde nye innovative metoder, der implicerer kreativitet og fantasi* og forholder sig til det, vi kalder eksponeringsmetoder og modeller, der hører til kunstområdet. Kreative metoder baseret på drama, rollespil og litteratur kan være katalysator for fremkomst af gæstfrie miljøer. Disse metoder kan støtte undervisere til at reflektere over deres egne værdier, evne til mentalisering, personlig vækst samt udvikling af underviserrollen.

MEL Projektet fastholder, at:

projektets innovative værktøjer, eksponeringsspil og instruktionsvejledning til undervisere, kan være en effektiv måde at opfylde de europæiske krav om inklusion, lighed og medmenneskelighed.

eksponeringsmetoder udviklet og testet på undervisere kan overføres til andre ekspertise- og fagområder.

føle sig hjemme er forbundet med inklusion og en gæstfri atmosfære fremmer trivsel og læring.

innovative metoder bidrager til mangfoldighed og integrerede tilgange og giver ejerskab til fælles værdier såsom ligestilling mellem kønnene, ikke-forskelsbehandling og social inklusion.

det er nødvendigt at undervisere prioriterer gæstfrihed og fokuser på de studerendes ressourcer.

eksponeringsmetoder fremmer mentalisering, som skaber bevidsthed om underviserens egne værdier i forhold til, hvad der er og ikke er god undervisning.

MEL PARTNERE

Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation udgør ikke en godkendelse af indholdet, som kun afspejler ophavsmændenes synspunkter, og Kommissionen kan ikke holdes ansvarlig for enhver anvendelse, der måtte blive gjort af oplysningerne deri.

Dette dokument er udarbejdet med finansiel støtte fra Den Europæiske Union (Erasmus +-programmet) gennem projektet "ERASMUS+ Ethical Mobile Laboratory", Ref. 2019-1-DK01-KA203-060266 Indholdet af dette dokument er udelukkende under forfatterens ansvar og kan under ingen omstændigheder anses for at afspejle Den Europæiske Unions holdning.

Casestudie 1/I03

Ferdinand I

Det inkluderende orienterede miljø. Sådan føler du dig hjemme?

Baggrund

Det er velkendt, at mennesker kun kan lære og udvikle sig harmonisk i et sikkert, indbydende og gæstfrit miljø. At få vores skole til at føle sig som hjemme er en af vores skoles værdier og også vores hovedmål. Når du byder alle velkommen med et smil, åbne arme og opmuntrende ord, åbner du vejen for indre fred og ro, sikkerhed og komfort, tolerance og accept. Alle disse elementer vil føre til en naturlig, forsættelig og komplet type læring.

Hovedformålet med dette casestudie er at frembringe og øge vigtigheden af gæstfrihed i vores lærerværelser, klasseværelserne og skolesamfundet og også skabe et miljø, hvor alle føler sig velkomne.

Efter den ugentlige praksis med de eksponeringsmetoder, der er beskrevet i casestudiet, blev der fundet udvikling og konsolidering af de socio-relationelle færdigheder, der ligger til grund for gæstfrihed.

Vi forstod også vigtigheden af at skabe et trygt miljø, hvor børn inddrages og motiveres til at lære. Når børnene bliver budt velkommen med god energi, entusiasme, kærlighed og åbne arme, føler de sig trygge og accepterede og ved, at de er et sted, hvor de kan begå fejl og prøve igen, og de kan vokse og udtrykke sig frit. Dette vil også hjælpe dem, når de skifter skole, for så kan de føle sig meget sårbare og skrøbelige. Således vil børnene være en del af et harmonisk miljø få den hjælp, de har brug for for at opnå følelsesmæssig vækst.

Undervisernes refleksioner

Alle konkluderede, at det ikke er en nem opgave at være udsat og sårbar foran andre mennesker (enten børn, forældre eller andre medlemmer af vores skolesamfund), og ikke mange mennesker er i stand til at gøre det. Det kræver meget styrke for at normalisere og udføre disse nye skikke, så du kan gøre dem til en daglig rutine. Desuden inkluderede vores lærere i diskussionen ideen om, at det ikke altid er let at være gæstfri, energisk og altid have et smil på dit ansigt foran dine elever eller dine kolleger.

Endnu vigtigere forstod alle lærerne, at ændringen kommer indefra, og det første, vi alle skal gøre, er at være villige til at tage det første skridt og skabe et meget venligere arbejdsområde. At acceptere andres fejl og kvaliteter, være involveret i at opretholde et sikkert arbejdsmiljø i personalerummet og være aktiv i alle uddannelsesaktiviteter vil føre til sunde ændringer i hver lærers værelse. Når de tager dette skridt, vil lærerne føle sig bedre, arbejde bedre, dele deres tanker og erfaringer, og deres samarbejde vil også hjælpe dem med at håndtere vanskelighederne ved at løse vanskelige situationer alene. Denne venlige atmosfære i lærerværelset skal også findes på rektors kontor, sygeplejerskens kontor, administrationen og selvfølgelig i klasseværelset med børnene og deres forældre. På denne måde kan vi skabe et kompatibelt samfund, som er klar til at respektere forskellene mellem mennesker, og også et magisk sted, hvor alle bliver set og hørt, og hvor alle føler sig værdsat og hjemme.

Hovedbudskab

Ved at vælge de metoder, der er fremhævet i vores forskning, startede vi med ideen om gæstfrihed set som en sum af flere socio-følelsesmæssige færdigheder (fleksibilitet, tilpasningsevne, empati, omsorg, venskab, kommunikation osv.), Som fra vores perspektiv er en vigtig del af uddannelsen af en person til at blive lærer. Vi tror på, at man ved at få udviklet disse kompetencer kan opbygge et trygt rum i skolen/klasseværelset, hvor alle føler sig velkomne og trygge; følelser, der ligger til grund for den øgede motivation for arbejde og læring for både elever og lærere.

Vi ved alle, at i et rum, hvor du føler dig accepteret, tillader du dig selv at håndtere dine grænser og ressourcer, og du tillader dig selv at udforske uden frygt for konsekvenser, hvilket letter processen med naturlig udforskning, underliggende læring. Vi designede disse metoder ud fra observationen af det demotivationsfænomen, der findes blandt eleverne, og ud fra ideen om, at vi som voksne er ansvarlige for den læringskontekst, som eleverne udsættes for. Vi bør som lærere være den ledestjerne, der er brug for i vores skoler!

Værktøjet og dets formål

a) Casestudie nr. 1: "Gæstfrihedens hus". Rollespil kort

At bygge "The House of Hospitality" sammen som et team og være opmærksom på de metoder, der hjælper os med at være gæstfrie i skolen.

Beskriv hvordan du bruger værktøjet

Spillet indeholder 24 kort med bekræftelser om, hvordan man opbygger et gæstfrit miljø i skolen. Alle kortene vil blive lagt ud på gulvet. Spillerne (2 til 24) kaster en terning og vælger et kort. De læser derefter bekræftelsen på kortet og argumenterer for, om de synes, det er vigtigt for "Building a House of Hospitality" i skolen. Hvis de er enige i udsagnet, vil de arrangere kortene ind i et hus (symbolet for gæstfrihed - hvordan man føler sig hjemme).

Når huset er bygget, bestemmer spillerne sammen, hvilke kort der skal give gulvet i huset, væggene og derefter taget.

Til sidst vil de tage et billede af huset og bruge det til deres klasseværelser for at huske, hvordan de kan være gæstfrie.

b) Casestudie nr. 1: "Gæstfrihedens vej" - Praksis og refleksioner i løbet af en uges aktivitet i skolen

Formålet med spillet

Øvelse og udvikling af socio-følelsesmæssige færdigheder for at blive gæstfrie lærere (en passende vært for alle medlemmer af samfundet).

Alle lærere kan prøve disse ugentlige udfordringer:

1. Hils så mange mennesker som muligt.

2. Tag en samtale med tre af dine kolleger om, hvordan de kan have det. Lyt omhyggeligt til, hvad de siger, og stil uddybende spørgsmål.
3. Skriv et brev til en kollega, hvor du forklarer, hvor meget du sætter pris på ham/hende.
4. Del med en kollega en givende oplevelse eller aktivitet, der fik dig til at føle dig stolt hele dagen. Giv så mange detaljer som muligt om oplevelsen / aktiviteten.
5. Del med en kollega noget, der fik dig til at føle dig stolt, og noget, der udfordrede dig meget i denne uge.
6. Bliv involveret i en aktivitet, der vil give dig energi.
7. Skriv ned i en dagbog, hvordan din krop har det, og hvad du føler og tænker i slutningen af ugen.

Lav en liste over dine egne personlige udfordringer eller gentag ovenstående ugentlige udfordringer!

Trin:

- a) I dette spil skal spillerne bestå en daglig udfordring i en hel uge (fig.1).
- b) Efter hver udfordring udfylder spillerne den tilsvarende "P"-cirkel (udfordring 1, 2, 3 osv.) med deres tanker/refleksioner/tegninger (fig. 2).
- c) Vi opfordrer spillerne til at tegne et selvportræt, der understreger deres humør på den specifikke dag. I slutningen af ugen skal de bemærke, om de opretholdt en trivselstilstand eller ej.
- d) Spillerne bør overveje sind-hjerte-forbindelsen, når de skriver deres refleksioner.
- e) Det sidste trin er, at spillerne skal udfordre sig selv til at fortsætte med at udføre denne aktivitet.

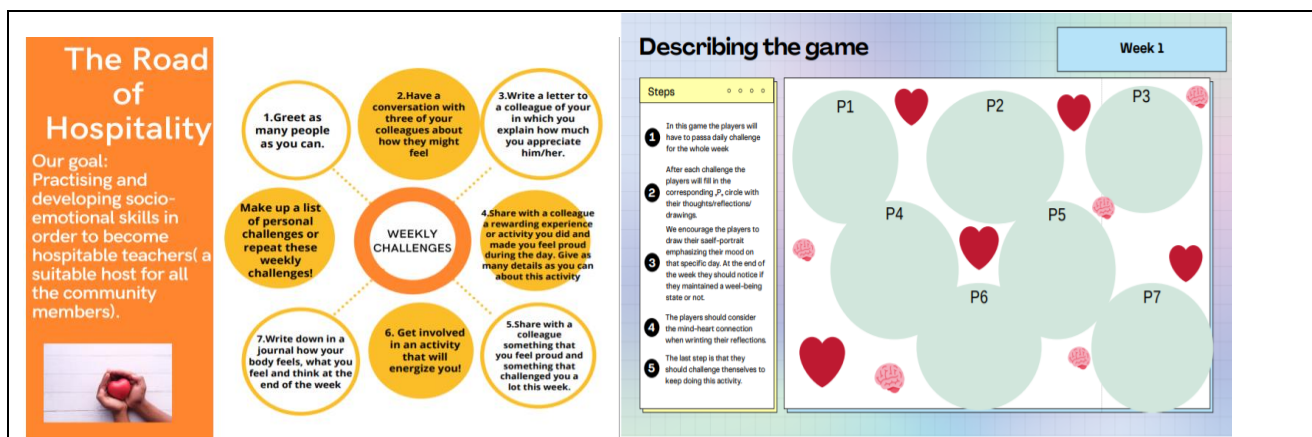

Fig. 1 Fig. 2

Casestudie 2/I04

Rhizo Belgien

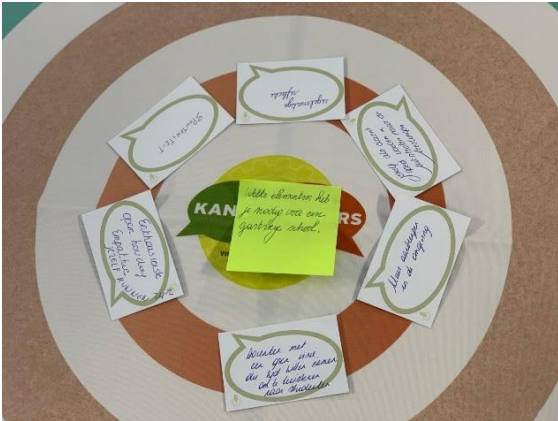
Baggrund

Casestudie nr. 2 fokuserer på gæstfrihed inden for skolerne. I hvilket omfang er læreren bevidst om sin indflydelse på elevernes trivsel? Hvordan kan en lærer være gæstfri over for eleverne? Hvordan kan du i al mangfoldighed få alle til at føle sig velkomne i skolen? Ved at udvikle dette spil ønsker vi at gøre lærerne opmærksomme på deres egen adfærd, og vi ønsker at give værktøjer til at håndtere gæstfrihed mere bevidst. Dette casestudie er resultatet af et samarbejde med en fokusgruppe bestående af seks lærere fra forskellige RHIZO-skoler. Disse skoler har alle en anden tilgang, når det kommer til en fælles vision, en anden grad af uddannelse og en stor mangfoldighed af studerende. Dataene blev indsamlet ved at udføre flere eksponeringer med fokusgruppen. Dataene indebærer information om tre domæner: kommunikation, mangfoldighed og gæstfrihed. Disse tre temaer danner grundlaget for dette gæstfrihedsværktøj. Lærere havde nogle gange svært ved at blive konfronteret med deres egne tanker, valg og nogle gange mangler. De blev hurtigt enige om, hvad begrebet "gæstfrihed" betyder for dem, men da vi kiggede dybere individuelt, bemærkede vi forskelle. De havde nogle gange svært ved at beskrive en følelse med ord. Nogle gange kom de til en beslutning, som de vidste var mindre "indbydende", og det fik dem til at tænke. Vigtigheden af et sikkert klima blev stærkt understreget i alle eksponeringerne.

Undervisernes refleksioner

Eksponering 1: (*jf. SR 2: 4.1.4. Forskellige elementer i forholdet mellem en elev og en lærer*).
- Man gør kun et førstehåndsindtryk én gang, så det skal være godt. Både den måde, hvorpå eleverne modtages, og udsmykningen af bygningen spiller en rolle her. Hvad der ville være godt er at hænge fotos eller elementer relateret til træningen på bygningens vægge, så du straks kan opsuge atmosfæren.- Undervisere med en åben vision, der ønsker at tage sig tid til at lytte til de studerende. Dette går hånd i hånd med "varme" og "støtte fra varm bekymring". Mange studerende bærer allerede en tung rygsæk og har nogle gange en rigtig vanskelig tid. Hvis du ser, at en elev har det svært, skal du tage ham eller hende ud af klasseværelset og deltage i samtalen. Vov også at indrømme dine egne mangler som lærer/person, så eleverne lettere identificerer og åbner op med dig. Som lærer skal du også kunne være dig selv.- En vigtig ting her er også sætningen: "enig i at være uenig". Der vil altid være situationer, hvor en diskussion kan sidde fast, eller du ikke har den samme vision. Dette er okay, hvis I kan acceptere dette fra hinanden.- Proaktive cirkler kan trænes med studerende regelmæssigt. Dette er for at opdage flaskehalse eller diskussionspunkter på et tidligt tidspunkt og for at kunne diskutere dem.

Eksposering 2: (jf. SR 2: 4.1.2. Det (a)symmetriske forhold + 4.1.3. Et glimt af den sociale hjerne som en måde at forstå gæstfrihed og gæstfrie relationer + 4.2. Inkluderende uddannelse + 4.3. Den gæstfrie skole.)

- En gæst lægger stor vægt på et venligt ord og en god modtagelse, dvs. hele oplevelsen, og mindre på den teoretiske / udøvende ramme. En vigtig sidebemærkning her er, at faget gør en forskel i forventningerne (læge versus sygeplejerske).- I situationer, hvor læreren trækkes ud af sin komfortzone, vil han/hun reagere anderledes, fordi han/hun ikke er sikker på den rette tilgang.- Som lærer er det sværere at forblive objektiv, når man har meget til fælles med en elev (f.eks. en hobby).- Som lærer er det sværere at komme i kontakt med eleverne.- Motiverede elever eller elever, der er villige til at gå efter det, foretrækkes af lærerne.

Eksposering 3: (jf. SR2: 4.1.1 Love om gæstfrihed.)

- Det er svært at forstå hinanden, hvis reglerne og vanerne ikke er klare.
- Der kan være misforståelser, der vil føre til problemer, hvis de ikke bestemmes i tide.
- Det er vigtigt at tale det samme "sprog".
- Som lærer kan du ikke gå ud fra, at eleverne forstår dig rigtigt, når de er stille.
- Ikke-verbal kommunikation fortæller ofte mere end ord.

Hovedbudskab

Gæstfrihed skal være "ægte". Som lærer skal du kunne være dig selv, men du må ikke miste et bredere syn på verden af syne.

Som underviser vil du nogle gange komme i konfliktsituationer med elever eller mellem elever. Det er meget vigtigt, at åben kommunikation forbliver central. Kun på denne måde kan du nå frem til gode løsninger.

Når man som lærer udsættes for eksponeringer, bliver man konfronteret med, hvad eleverne kan føle. Dette vil give dig mere indsigt i deres følelse af gæstfrihed.

Viden er ikke altomfattende; at gennemgå ting kan være meget berigende for ens egen viden.

Ved at lade vores fokusgruppe gennemgå eksponeringerne konkluderede vi, at vores gæstfrihedsværktøj ville være en kombination af tre forskellige eksponeringer og en dialog omkring forslag.

Ved at give lærerne mulighed for at spille dette værktøj forventer vi, at deres bevidsthed om gæstfrihed vil stige, og at de vil integrere det mere i deres klasseledelse.

Værktøjet og dets formål

Formålet med spillet er at give lærerne værktøjer gennem eksponeringer for at udvide deres viden om gæstfrihed.

Beskriv hvordan du bruger værktøjet

Spillet består af fire dele og kan spilles på forskellige måder. Hver farve på spillepladen repræsenterer et tema.

Gul = gæstfrihed

Blå = mangfoldighed

Rød = kommunikation

Hver del består af en eksponering og en række udsagn. Hvis det ønskes, kan du også kun lege med udsagnene eller kun med eksponeringerne.

Inkluderet

- Generelle spilleregler + forklaring spillebræt.
- Spilleregler + refleksionsmetoder eksponering 1 gæstfrihed eksponering (gul). →
- Spilleregler + refleksionsmetoder eksponering 2 mangfoldighedseksponering (blå). →
- Spilleregler + refleksionsmetoder eksponering 3 kommunikationseksponering (rød). →

Casestudie 3/I05

VIA University Colleges Danmark

Det inkluderende miljø – studiegrupperne

Baggrund

Omkring 75 % af det arbejde, eleverne udfører på Pædagoguddannelsen, foregår i studiegrupper. Derfor er det vigtigt, at grupperne bliver til og videre, for at læringsmiljøet kan være inkluderende. Og også problemerne med at skabe og fortsætte disse grupper påvirker elevernes arbejde og deres liv som studerende. Casestudiet undersøger lærernes muligheder for at hjælpe og mægle og redde studiegrupperne, når de løber ind i problemer. 'Catch 22' i situationen er, at eleverne er voksne og derfor forventes at klare sig selv. Men samtidig er de også studerende i en sårbar position; at lære og udvikle sig, og derfor har de ikke overskudsenergi til at acceptere hinanden hele tiden og 'når det bliver svært'. Casestudiet arbejder ud fra fokusgruppeinterviews med studerende og ansatte. Vores metode til diskussioner og undersøgelser er baseret på "Forum Play" inspireret af teaterpraktiker, dramateoretiker og politisk aktivist, Augusto Boal. Casestudiet viser, at eleverne handler på forudfattede ideer om hinanden, som de laver i det første år af kurset. Det fører til to ting: 1) Det er svært for de studerende med et dårligt ry at ændre det, og 2) Vedligeholdelsen af studiegrupper i det første år er vigtig for at forhindre de forudfattede ideer.

Undervisernes refleksion

Undervisere, der har brugt værktøjet, siger:

"Vi indså, at visse mønstre vises under gruppeaktiviteter og kan hindre aktivitet."

"Hvert medlem af holdet spillede rollen meget godt ved at sætte i lyset mekanismerne for selvforsvar og selvkontrol."

"Spillet er meget interessant, vi følte præcis, hvordan eleverne kan have det i løbet af timerne. Det lykkedes os at forstå deres følelser bedre".

Hovedbudskab

Der er tre forskellige typer af generelle problemstillinger i studiegrupperne: 1) Min vej på motorvejen – Den ene elev er meget dominerende i gruppen, og de andre studerende føler sig kørt over. 2) Hvor er du? – Et gruppemedlem deltager ikke i gruppearbejdet. 3) Det usynlige – Et medlem af gruppen føler sig overset og ignoreret. Det vigtigste spørgsmål er at forhindre fjendskab, hvor nogen tager rollen som den undertrykte, og nogen betragtes som undertrykkeren. Dermed ikke sagt, at følelsen af at være forurettet ikke skal anerkendes og anerkendes, men det er vigtigt at se bag de handlinger, der fører til følelserne og derved være i stand til at ændre handlingerne og komme videre. Når der opstår

problemer i en studiegruppe, skal en lærer inddrages, og det er vigtigt at høre alle medlemmer af gruppen på samme møde for at ophæve muligheden for misinformation og misforståelser.

Værktøjet og dets formål

Formålet med spillet er at eksponere underviserne for nogle af de mekanismer, der er på spil, når studiegruppen samarbejder. Gennem samtaler baseret på vigtige emner vil underviseren også have særligt fokus på en bestemt adfærd. Målet er at opleve adfærden både i dig selv og i dine kolleger og derefter udforske de mulige trin til at forbedre samarbejdet efter at have haft oplevelsen. Spillet er ikke beregnet til at diktere, skælde ud eller være retningsbestemt. Men spillet skal være med til at eksponere deltagerne på en måde, der fører til mentalisering, som undervisere kan bruge til vedligeholdelse af studiegrupper.

Hvordan anvendes værktøjet

Spillet er et samtale spil, hvor man i grupper på fire diskuterer et bestemt emne. Der er tre emner: Omsorg, læring og opsøgende arbejde. Hver spiller vil have et vist fokus i samtalen. Der er en tidsbegrænsning for faserne i spillet; derfor skal der bruges en timer.

Sådan spiller du

Kortene er opdelt i fire stakke i henhold til nummeret på kortene og placeret med tallene vist. Spillerne må ikke læse hinandens kort.

Vælg en farve for at starte spillet. Alle medlemmer af gruppen tager et kort fra deres egen stak, læser bagsiden og placerer kortet på bordet, der er synligt for de andre spillere.

For alle runder anvendes den samme procedure:

Om: Det emne, der skal diskuteres.

Samtalens fokus: På hvert kort er der et fokus, som du skal handle i overensstemmelse hermed, mens du diskuterer emnet.

Diskuter emnet i 5 minutter: Du kan starte med at skiftes, så alle spillere angiver deres første tanker om emnet.

Efter de 5 minutters diskussion har hver spiller 1 minut til at dele med hinanden, hvad han / hun bemærkede i gruppesamtalen.

Maks. 10 minutters samtale i gruppen: Hvis du møder disse mekanismer i en studiegruppe, hvordan kan du så som underviser hjælpe studiegruppen til at blive bedre til at samarbejde, nu hvor du selv har mærket det?

Casestudie 4/I09

VIA University Colleges Danmark

Skift i arenaer – Hvordan startes et semester?

Baggrund

Casestudie 4 sætter fokus på undervisernes evne til at mentalisere i forbindelse med deres møde med nye studerende i starten af semestret. Formålet med casestudiet er at innovere en eksponeringsmetode, som kan gøre undervisere opmærksomme på og i stand til at reflektere over de følelser og forsvarsmekanismer, der kan opstå i samspillet mellem undervisere og nye studerende.

Casestudiet er udført i samarbejde mellem Anne Bjerg Wemmelund fra Den Danske Sygeplejerskeuddannelse og Heidi Tybjerg fra Socialpædagogernes Uddannelse på VIA University College, Holstebro. Data indsamles af observationsstudier i klasseværelset i begyndelsen af semesteret samt forskellige interviews (ansigt til ansigt interviews med undervisere, fokusgruppeinterviews med studerende og fokusgruppeinterviews med undervisere). Data indsamles af Wemmelund og Tybjerg forsynet med en observation i begyndelsen af semesteret af Solveig Mogensen fra Holstebro Kommune. Dataindsamling fra sygeplejeuddannelsen varetages primært af pædagogen fra Socialpædagogernes Uddannelse og omvendt. Data kodes og kategoriseres efter følgende tre interessepunkter: 1) De studerendes udsagn om en god start på semestret, og hvad der betyder noget for dem at føle sig hjemme, 2) Undervisernes udsagn om en god start på semesteret, og hvad der betyder noget for dem at føle sig hjemme, 3) Undervisernes følelser og forsvarsmekanismer. Disse tre punkter udgør fundamentet for et dialogspil, der kan igangsætte og facilitere, at undervisere (fra forskellige uddannelser) kan sparre med hinanden, reflektere over deres egne handlinger og følelser og stimulere og udfordre de andres handlinger.

Undervisernes refleksioner

Mentaliseringsspillet har et stort potentiale. De indsamlede data, som bruges til spillets cases og spørgsmål, når ud til en bred modtagergruppe. Vi mener, at spillet er relevant for alle former for uddannelse; F.eks. kan ansatte i daginstitutioner, folkeskoler, ungdomsuddannelser og endda lærere med forskellige videregående uddannelser drage fordel af at spille mentaliseringsspillet. Det tværprofessionelle samarbejde mellem undervisere fra to forskellige uddannelser har været enormt givende. Det har været indsigtfuldt at observere lærere på andre uddannelser, hvilket har ført til ny inspiration og nye refleksioner. Baseret på casestudiet har hver uddannelse udviklet nye velkomstprocedurer. Vi er blevet opmærksomme på, at dialog mellem studerende og undervisere i starten af et nyt semester har en positiv indvirkning på stemningen i klasseværelset og det fremtidige læringsmiljø. I starten af de kommende semestre vil vi søge dialog med nye studerende om, hvem der er vært, og hvem der er gæst.

Hovedbudskab

1) De studerendes udsagn om en god start på semestret, og hvad der betyder noget for dem at føle sig hjemme:

Vi oplevede, at de studerende finder semesterstarten hård, angstprovokerende, usikker, akavet og speciel. Både stemningen i rummet og de sociale relationer betyder meget for deres oplevelse af at føle sig hjemme. Forholdet til undervisere betyder ikke så meget som forholdet mellem de studerende. I hvert fald føler de sig mere hjemme, når deres pædagoger ser, hører og anerkender dem, og når pædagogerne *sætter sig selv i spil*.

2) Undervisernes udsagn om en god start på semestret, og hvad der betyder noget for dem at føle sig hjemme:

Vi oplevede, at underviserne satte sig selv i spil ved at vise personlige sider af sig selv i mødet med de studerende. De synes, det er godt at vise, at man er et menneske ved at bruge sig selv som eksempel, f.eks. ved at føre en fejlkultur og understrege sin egen ufuldkommenhed, ved at gøre grin med sig selv eller ved at påpege ligheder mellem eleverne og en selv. Men det er individuelt, hvordan og hvor meget pædagogerne er trykke ved, når det kommer til at sætte sig selv i spil.

3) Pædagogers følelser og forsvarsmekanismer:

Vi oplevede, at underviserne i starten af det nye semester føler sig særligt "på", og de kan mærke tvivl, sårbarhed, ensomhed og usikkerhed både før og under mødet med de studerende. Det kan være hårdt, grænseoverskridende og kræver mod. På den anden side kan det være spændende, sjovt, sikkert og fagligt udfordrende. Samtidig kan undervisere føle sig som en vært og som en gæst i klasseværelset på samme tid. Underviseren føler sig som en vært, når det kommer til undervisning, udtrykt i et behov for at fremstå professionel, og han/hun føler sig som en gæst, når det kommer til det sociale forhold til eleverne, udtrykt i den måde, han/hun har brug for at være fysisk til stede i rummet; f.eks. gennem håndtryk, øjenkontakt og smil.

Disse resultater udgør grundlaget for en række spørgsmålskort, der skal bruges under dialogspillet "Shift in Arenas. Sådan starter du et semester". Den effekt, vi forventer, når vi spiller dette spil, er en bevidsthed om, at underviserne hæver sig over de følelser og forsvarsmekanismer, der kan opstå hos underviseren, når de starter et semester. Denne bevidsthed vil understøtte mentaliseringen af undervisere og derved gøre dem bedre og mere komfortable i situationen med at møde nye mennesker. Hensigten er, at spillet er relevant som mentaliseringsværktøj i flere pædagogiske sammenhænge.

Værktøjet og dets formål

Baggrunden for spillet

Spillet blev udviklet som en del af Erasmus+-projektet "Global Hospitality, Case Study 4: Shift in Arenas – How to Start a Semester". Projektet udforsker begge sider af begrebet *gæstfrihed*, dvs. både modtagelse og modtagelse. Ordet gæstfrihed er afledt af 'hospes', hvilket betyder både vært og gæst, hvilket betyder, at begge sider er fremmede for hinanden. Projektet bygger på en antagelse om, at begge parter oplever at være fremmede, og at det kan skabe usikkerhed, følelser og forsvarsmekanismer ud over, hvad man føler på normale arbejdsdage. Spillets cases og spørgsmål

er skabt på baggrund af empirisk evidens fra Case Study 4. Det betyder, at hvert spørgsmål begynder med empiriske fund.

Begrebsdefinition:

Forsvarsmekanismer er et begreb, som i de sidste århundrede særligt er blevet anvendt inden for psykiatrien og psykologien. Den norske Seniorforsker, socionom og dr. Phil, Kari Killén (1991/2020) anvender begrebet i hendes arbejde og teori om omsorgsvigt og senest professionel udvikling. Killén beskriver en behandlers overlevelsesstrategier på følgende måde. At der bagatelliseres, problemforskydes, rolleforvirring og rolleskift, reduktion af kompleksitet, tilbagetrækning og distancering samt projektion af utilstrækkelighed (Killén, 1991, s. 61). Når vi i Case Study 4 anvender begrebet forsvarsmekanismer, læner vi os op af Killéns definition på de overlevelsesstrategier en behandler i sager med omsorgsvigtede børn og familier kan opleve. Vi ser en sammenhæng mellem en Killéns overlevelsesstrategier og de forsvarsmekanismer vi har fundet hos undervisere i vores indsamlede empiri.

Killén, K. (2020). *Omsorgsvigt. Praksis og ansvar*. 5. udgave. Hans Reitzels Forlag

Killén, K. (1991). *Omsorgsvigt er alles ansvar*. Hans Reitzels Forlag.

Mentalisering: Når vi i Case Study 4 anvender begrebet Mentalisering, trækker vi her på definitioner fra den ungarskfødte psykolog Peter Fonagy og Bateman, da disse i de seneste årtier har givet begrebet nyt liv, så det i dag er anvendeligt i et hverdagsmøde mellem eks. undervisere og studerende, mellem lærer og elever. Mentalisering defineres som: ”*En facet af den menneskelige forestillingsevne: en individuel bevidsthed om mentale tilstande i en selv og i andre – især i forhold til at forstå egen og andres adfærd. Mentalisering involverer opfattelse og fortolkning af følelser, tanker, overbevisninger, intentioner og ønsker, der forklarer, hvorfor folk handler, som de gør. Dette indebærer en bevidsthed om den andens omstændigheder, hans eller hendes tidligere mønstre af adfærd samt de erfaringer, personen har haft*” (Bateman & Fonagy, 2019 s. 3).

Bateman, A. & Fonagy, P. (2012/2019). *Handbook of Mentalization in Mental Health Practice*.

Washington, DC: American Psychiatric Publishing

Formålet med spillet

Formålet med spillet er, gennem samtaler baseret på cases og spørgsmål, at udsætte undviserne for deres egne følelser, reaktioner og forsvarsmekanismer i mødet med nye studerende. Samtidig bliver du også udsat for andre læreres tilgange og reaktioner. Derfor kan lærerne dele viden og erfaringer om modtagelse af nye studerende. Hensigten er, at eksponeringen bidrager til en bevidsthed om, hvordan vi, os selv og/eller andre har det og agerer i mødet med nye studerende. Spillet er således ikke beregnet til at diktere, skælde ud eller være retningsbestemt. Men spillet skal være med til at eksponere deltagerne på en måde, der fører til mentalisering, som undvisere kan bruge i modtagelsen af nye studerende, f.eks. i starten af semestret.

Formålet med mentaliseringsspillet er at fremme samtale, refleksion, videndeling og mentalisering mellem undvisere. Spillet handler ikke om at vinde eller tabe, men om at alle deltager i fælles refleksion.

Hvordan du bruger værktøjet

Saml mellem to og fire pædagoger. Udskriv onlineversionen, og find en måde at time spillet på. Spillet kan spilles igen, og gerne med forskellige spillere. Evalueringen viser, at pædagoger er særligt udsatte, hvis deltagerne ikke arbejder sammen dagligt, fx hvis man tilhører forskellige uddannelseskulturer, fagområder eller uddannelsesinstitutioner. Overvej, om du vil spille med nære kolleger eller undervisere fra andre uddannelser.

Casestudie 5/I010

Holstebro kommune TVIS skole

Velkomst ceremoni – støtte i overgangen fra en arena til en anden

Baggrund

Casestudie nr. 5 fokuserer på at undersøge kulturændringer på den sociale arena, når eleverne sættes i nye konstellationer i 8. klasse på Tvis Skole.

Nye classesammensætninger og elevernes fælles roller og positioner opstår på et sårbart tidspunkt i de unges liv. Desuden vil de nye klassedannelser sandsynligvis blive mere komplicerede, da nogle elever allerede kender hinanden fra tidligere klasser, mens andre er nye for hinanden. Hver elev bringer med sig sine kulturelle normer og vaner for, hvordan man handler sammen i et klasseværelse. Vi besluttede at finde ud af, hvordan denne overgang opleves af de studerende. Derudover har vi undersøgt lærernes perspektiver ved at lancere nye eksponeringsmetoder. Casestudiet fokuserer blandt andet på velkomstproceduren. Hvordan kan nye og gamle studerende skabe et nyt gensidigt fagligt og socialt fællesskab?

Data blev indsamlet ved deltagerobservationer i begyndelsen af et nyt skoleår i 8. klasse samt kvalitative fokusgruppintervjuer senere i forløbet. Deltagerens observationer er udført af Heidi Tybjerg, der er underviser på Socialpædagoguddannelsen på VIA University College. Tybjerg havde ikke tidligere tilknytning til lærere eller elever på Tvis Skole, så forud for observationerne blev der udarbejdet en observationsguide. Observatøren (Tybjerg) skulle have minimal grad af involvering, men eleverne var bekendt med formålet med Tybjergs tilstedeværelse.

Der blev gennemført kvalitative fokusgruppintervjuer med elever fra klassen. Tre studerende meldte sig frivilligt og gennemførte efter gældende regler. Der blev udviklet semistrukturerede interviewguides til "nye studerende" og "gamle studerende". Vi ønskede at fremhæve følgende: 1) Hvordan havde eleverne det med at starte i en ny klasse?, 2) Hvad syntes de om de første dage?, og 3) Hvad fyldte mest af deres bevidsthed?

For at skabe en god klassekultur som udgangspunkt for et nyt fagligt og socialt fællesskab, har vi i denne skabelon valgt nogle af de analoge og digitale aktiviteter, alt sammen på baggrund af observationer og interviews. Aktiviteterne er beskrevet i værktøjskassen nedenfor.

Hovedbudskab

Vores fokus på at skabe "Verdens bedste klasse" er baseret på en socialpsykologisk tilgang og henviser til G.H. Meads teori om selvets sociale tilblivelse som teoretisk udgangspunkt.

"Morgenhilsenen/Hej"

Vi blev inspireret af metoden fra Ferdinand Skolen i Rumænien kaldet "Morgenhilsenen/Hej". Metoden handler om at skabe en gæstfri kultur både på skolen og i de enkelte klasser.

Eleverne i 8. klasse fandt det dog ikke hensigtsmæssigt i henhold til deres ungdomskultur at kramme deres lærere og klassekammerater hver morgen, og derfor blev det aftalt, at alle skulle sige "Godmorgen" til hinanden, når de kom ind i klasselokalet, og at de tilstedeværende i lokalet skulle svare med et "Hej" eller et "Godmorgen". Alle skal føle sig velkomne, når de kommer ind i lokalet.

Nonverbal kommunikation

Vi fokuserede også på den store betydning af nonverbal kommunikation. Hvad kan man sige med bevægelser og ansigtsudtryk? I klassen diskuterede vi, at eleverne kunne støtte hinanden ved at være opmærksomme på, hvordan deres aktive eller passive deltagelse i undervisningen havde indflydelse på deres klassekammeraters oplevelse af at føle sig trygge og hjemme i klasseværelset.

Online undervisning

Casestudie nr. 5 blev udfordret, da Corona-pandemien sendte klasser hjem til onlineundervisning i 2020 og 2021. Vores fokus som lærere var nu på at undersøge, hvordan man skaber sikre online læringsmiljøer, hvor eleverne både ville lære og føle sig hjemme. Det var vigtigt for os, at de bevarede følelsen af at være en del af klassefællesskabet.

Værktøjskasse

"Morgenhilsenen/Hej"

Eleverne oplevede vigtigheden af at føle sig velkomne i et klasseværelse, når vi lavede en øvelse, hvor vi sendte en elev uden for døren. Da eleven kom ind i klasseværelset igen, måtte alle kammeraterne juble og klappe ad den nyankomne. "Det føltes rigtig dejligt og godt," sagde eleverne bagefter; "Jeg følte mig glad." Det modsatte blev også testet, da eleverne uventet kom ind i lokalet og blev modtaget af deres jævnaldrende, der ignorerede deres hilsen og vendte ryggen til dem. De blev bare ved med at tale med hinanden, som om intet var hændt. De overså fuldstændig den nyankomne klassekammerat. "Det var slet ikke rart," sagde eleverne bagefter; »Jeg var ked af det.« Efter denne øvelse var det en mangeårig skik, at klassen jublede og klappede, når en person kom ind i lokalet.

Evaluering

Den danske teolog og filosof Søren Aabye Kierkegaard skrev i et af sine værker, at vi kun er 'nogen' i kraft af andre, de mennesker, vi omgås. Dette blev bekræftet med denne øvelse.

Vigtigheden af at møde hinanden med en anerkendende hilsen eller gestus, når man træder ind i et nyt rum eller en ny social kontekst, er ubeskriveligt vigtig for ens selvopfattelse.

Nonverbal kommunikation

For at lære vores elever om kraften i nonverbal kommunikation lavede vi nogle øvelser om at vise ansigtsudtryk og bevægelser. Eksempler: Vis med dit kropssprog, at 1) jeg er glad for at se dig, 2) jeg gider ikke lytte til dig, 3) jeg er træt, 4) jeg keder mig, 5) jeg vil gerne høre, hvad du har at sige, 6) jeg bestemmer selv, 7) jeg kan godt lide dig.

Evaluering

Med en henvisning til ovennævnte Søren Aabye Kierkegaard viste denne øvelse os også, at det har stor betydning for elevernes selvopfattelse, at de føler sig set og hørt af deres jævnaldrende på en positiv måde. Vi fandt også, at eleverne sjældent er kognitivt opmærksomme på, hvordan deres nonverbale kommunikation påvirker andre, og derfor er dette en nødvendig øvelse at gøre i hvert klasseværelse.

"På de fleste uddannelser er fokus primært på det verbale sprog. Men kropssprog betyder mindst lige så meget (...)." (Helle Winther, lektor ved Københavns Universitet).

Online undervisning

For at finde ud af, hvordan eleverne havde det under karantænen, sendte jeg et spørgeskema til dem, som de skulle besvare i et online opkald fra mig.

Eksempler på deres velbefindende: 1) Hvordan er dit humør? Er det bedre eller værre i forhold til, når du er fysisk til stede i skolen? Hvis det er værre; er der noget, jeg eller andre kan gøre for dig? 2) Har du kontakt med venner uden for skolen? 3) Går du udenfor hver dag? Holder du dig i form? F.eks. gåture, løb, vægttræning eller andet? 4) Gør du noget særligt i din familie for at have det sjovt under karantænen? Hvis ja: Vil du give gode råd videre?

Eksempler på onlineundervisning: 1) Føler du dig velkommen i det virtuelle undervisningsrum (af lærere og klassekammerater)? 2) Har du dit kamera tændt under undervisningen? 3) Kan du lide at arbejde alene eller i grupper i breakout rooms? - Uddyb venligst. 4) Får du tilstrækkelig hjælp fra dine lærere?

I perioden med onlineundervisning var det meget vigtigt, at eleverne havde kameraet tændt, så de kunne se hinanden som i det fysiske klasseværelse. For at understrege vigtigheden af at være visuelt til stede, sagde jeg også altid "Godmorgen" eller "Hej" til hver elev, som så skulle have sit kamera tændt. På den måde kunne jeg se, om nogle elever så triste ud eller var mere passive end i skolen. Hvis jeg var bekymret for dem, ville jeg ringe til dem for at høre, hvordan de havde det. Denne kaldelse kunne være i den samme lektion, da klassen arbejdede, eller i den følgende lektion.

Evaluering

Både spørgeskemaet og især telefonopkaldene var – ifølge de studerende selv – af stor betydning. De følte sig set som individer, og de bevarede en følelse af tilknytning til skolen og klassen, hvilket også er i tråd med Søren Kierkegaards tænkning om selvopfattelse.

Vil du vide mere: Gratis download af værktøj

Scan QR-koden:

Litteratur

- Anderson, D. W. (2011). Hospitable Classrooms: Biblical Hospitality and Inclusive Education. *Journal of Education and Christian Belief*, 15(1), 13–27.
<https://doi.org/10.1177/205699711101500103>
- Bateman, A. & Fonagy, P. (2012/2019). *Handbook of Mentalization in Mental Health Practice*. Washington, DC: American Psychiatric Publishing
- Burwell, R., & Huyser, M. (2013). Practicing Hospitality in the Classroom. *Journal of Education and Christian Belief*, 17(1), 9–24. <https://doi.org/10.1177/205699711301700103>
- Frawley, T. J. (2013). *Aesthetic Education: Its Place in Teacher Training*. *Art Education*, 66(3), 22–28. JSTOR.
- Fullerton, D.S. (2013), What Students Say about Their Own Sense of Entitlement. *New Directions for Teaching and Learning*, 2013: 31-36. <https://doi.org/10.1002/tl.20061>
- Killén, K. (2020). *Omsorgssvigt. Praksis og ansvar*. 5. udgave. Hans Reitzels Forlag
- Killén, K. (1991). *Omsorgssvigt er alles ansvar*. Hans Reitzels Forlag.
- Mead, G. H. (1934/2005) *Sindet, selvet og samfundet*. Akademisk Forlag.
- Nielsen, S. B., Volsing, E. L., & Marin, E. (2022). Exposure as a Method to Experiencing Hospitality in Education. I: *Journal of Education, Society & Multiculturalism*, 3(1), 61–97.
<https://doi.org/10.2478/jesm-2022-0005>
- Stratman, J. (2015). What’s in a name: The place of recognition in a hospitable classroom. *International Journal of Christianity & Education*, 19(1), 27–37.
<https://doi.org/10.1177/2056997115573626>
- Tom Baum (2002) Skills and training for the hospitality sector: a review of issues, *Journal of Vocational Education & Training*, 54:3, 343-364, DOI: 10.1080/13636820200200204